

STATSMINISTERENS NYTTARSTALE 1. JANUAR 1979  
I NRK'S UTENLANDSPROGRAM

Vi kan feire også denne nyttårshelgen i et land i fred, og i et land hvor den materielle nød er et sjeldent unntak fra det alminnelige bildet av velstand.

For oss alle ble 1978 det året da vi sterkere enn tidligere fikk følge virkningen av en verdensøkonomi ute av balanse.

: Vi har en åpen økonomi.

I vanskelige tider internasjonalt er vi dermed mer sårbare for de økonomiske kastvindene som går over den internasjonale økonomi.

- 2 -

Norske varer er oftest gode varer. Men når de blir mye dyrere enn konkurrentens, får vi solgt for lite. Arbeidsplassene kommer i fare, og vår evne til å betale for vårt forbruk skrumper inn.

Her ligger en av de største utfordringene vi har foran oss.

Det må finnes en annen løsning på dette problemet enn å kaste 10-tusener ut i arbeidsløshet.

Det som trengs er sunn fornuft, måtehold og evne og vilje til å se sammenhengen mellom samfunnet og den virksomhet den enkelte er knyttet til.

Det er med tilfredshet en kan notere at så sterke tiltak som pris- og inntektsstopp er møtt med en rimelig grad av forståelse.

Her må vi alle sammen være innstilt på i forståelse og riktig solidaritet å føre denne saken igjennom.

Folk i Norge har maktet større kraftanstrengelser enn dette.

Vi har et totalt økonomisk fundament som gir rimelig grunn for optimisme i framtida.

I dag begynner vi på det siste av 1970-årene.

Hva vil ettertida kalle dette ti-året?

Her er ikke tiden og stedet for å prøve en fullstendig oppsummering.

Men noen trekk kan vi kanskje ta med.

Det var årene hvor den lange internasjonale vekstperioden ble brutt, hvor vi synes å ha kommet inn i en økonomisk mer urolig tid.

Det var også årene hvor miljøproblemene rykket oss nærmere.

Ren luft, rent vann og frie arealer har alltid vært oppfattet som overskuddsgoder i Norge.

Nå har vi måttet erkjenne at også vi må husholdere med dem.

De første merkbare innslag av utviklingslandene som konkurransekraftige produsenter hører nok også med til 1970-årene.

I vårt eget land har vi i store trekk kunnet føre videre vår velstandsutvikling gjennom dette ti-året.

Mengden av vår samlede produksjon vil sannsynligvis gå opp med nær 50 prosent.

Hvor ligger så oppgavene som vil prege det nye tiåret?

Igjen bare noen hovedoppgaver.

I en tid som preges av trusler, fra spenningsfelter og motsetninger i verden, må vi satse våre evner og krefter i fredens og trygghetens tjeneste.

I en tid hvor det politiske verdenskartet preges av frigjøringskamp og undertrykkelse, må vi på en realistisk måte være med å slå vakt om menneskerettighetene.

I en urolig verden må vi stå sammen i vilje til vern om vår egen frihet og suverenitet.

Vi må evne å overbevise om at vårt forsvar ikke er rettet mot noen.

Norsk suverenitet skal borge for fredelig samkvem med våre naboer, <sup>for</sup> ro og stabilitet.

Vi må vise vilje til internasjonalt ansvar og samarbeid.

Vi må lære å bruke de rike naturressurser vi rår over

på en slik måte at de blir til beste for alle i landet.

Vi må tilføre vårt arbeidsliv kapital, produksjonsmuligheter og nye impulser til vekst.

Selv om vi har nådd langt i vår fordeling av godene, står enda mye ugjort. Vi har enda distrikter og grupper i landet som avgjort trenger en heving av muligheter og standard.

Demokratiet må utvikles videre i arbeidsliv og økonomisk liv.

I dag som tidligere ligger det et stort ansvar på de organer, myndigheter og organisasjoner som skal forme framtida for enkeltmennesket.

Men dette ansvaret er ikke noe som bare kan forvaltes av myndigheter og organisasjoner alene.



Det ansvar det enkelte mennesket selv må føle, kan aldri overføres til myndigheter og organisasjoner.

Jo friere et menneske er, jo større blir ofte ansvaret.

Vi kan med rette være stolte av det velferdssamfunnet som vi i fellesskap har bygd opp i Norge. Vi mener med dette å ha fjernet det meste av den sosiale nød og utrygghet.

Men vi verken kan eller bør gå så langt at vi fjerner motivet for den enkeltes egen innsats for seg selv og sine nærmeste.

Vårt sosiale trygdevesen skal gi sikkerhet for liv og inntekt når arbeidsevnen faller bort, eller når behovet av andre grunner er der.

Men likvel vil dette store systemet, hvor godt det enn blir utbygd, aldri kunne erstatte den oppofrelse og innsats som må ytes i de enkelte hjem, i de enkelte familier

overfor mennesker som trenger en håndsrekning til hjelp.

Medmenneskelig hjelpsomhet kan ikke erstattes av offentlige trygder.

Menneskenes situasjon i vår tid er ofte preget av oppbrudd, av rotløshet, av nye ting som strømmer på til godt, men også til vondt.

Det frie mennesket har betydelige muligheter.

Men denne friheten må ikke svekke fundamentale normer som lærer oss å leve sammen som medmennesker.

Det er en misforstått form for frihet om den fører bort fra ansvar og høvisk fremferd.

La meg så på denne første dagen i det nye året sende hilsen og gode ønsker til alle i hele Norge fra Lindesnes i sør og til Longyearbyen og Ny Alesund i nord.

Jeg vet at det er mange som særlig i timer som dette føler savnet av mennesker som stod dem nær.

Jeg vet at for mange mennesker er ensomhetsfølelsen sterkere enn forhåpningene til det nye året.

En hilsen til alle dere.